

РЕШЕНИЕ

№ 481

гр. София, 30.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Е СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Иванка Иванова

Членове: Петър Люб. Сантиров
Ванина Младенова

при участието на секретаря Елеонора Анг. Г.
като разгледа докладваното от Ванина Младенова Въззивно гражданско дело № 20221100500492 по описа за 2022 година

Производството е по реда на [чл. 258](#) и сл. ГПК.

С решение от 08.07.2021 г., постановено по гр. д. № 41431 по описа за 2020 г. на СРС, 164 състав, ответникът Главна дирекция „П.б. и з. на н.“ при МВР е осъден да заплати на ищеца Б. В. Ц., на основание чл. 187, ал. 5, т. 2, вр. чл. 179, ал. 1, вр. чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР сумата от 1541,01 лв., представляваща допълнително възнаграждение за положен извънреден труд, получен в резултат на преизчисляване на положен нощен труд в дневен, за периода 28.08.2017 г. – 06.07.2020 г., ведно със законната лихва върху тази сума от 28.08.2010 г. до погасяване на задължението, както и на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД сумата от 203,45 лв., представляваща обезщетение за забавено плащане на възнаграждението за периода 01.10.2017 г. – 28.08.2010 г.

На основание чл. 78, ал. 1, вр. ал. 5 ГПК ответникът е осъден да заплати на ищеца 350 лв. разноски за адвокатско възнаграждение.

На основание чл. 78, ал. 6 ГПК ответникът е осъден да заплати по сметка на СРС сумата от 69,78 лв. за държавна такса и 250 лв. за възнаграждение за вещо лице.

Срещу решението е подадена въззивна жалба в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК от ответника Главна дирекция „П.б. и з. на н.“ при МВР. Излага съображения за неправилност на решението. Поддържа, че отразения в съдебно-счетоводната експертиза труд не е извънреден, а е отчетен след прилагането на разпоредбите на чл. 9, ал. 1, 2 и 3 от НСОПЗ. Излага аргументи, че не е налице празнота в нормативната уредба на МВР, а отчитането и заплащането на нощния труд за служителите на МВР намира правната си регламентация в чл. 179, ал. 1 и чл. 187, ал. 3 и ал. 9 ЗМВР, а неговия размер се определя със заповед на министъра на вътрешните работи и е с часова норма 8 часа, а не 7 часа, както е предвидено в чл. 140 КТ. Предвид това не следва да се прилага чл. 9 от НСОПЗ и норми на КТ. Поддържа, че тезата на насрещната страна би следвало да се приеме за правилна, само ако нормите на ЗМВР и подзаконовата му уредба бъдат отменени. Иска се обжалваното решение да бъде отменено, а предявените искове - отхвърлени. Претендират се разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК не е постъпил отговор на въззивната жалба от ищеца Б. В. Ц..

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите на страните, с оглед разпоредбата на чл. 12 ГПК и чл. 235, ал. 2 ГПК, намира следното:

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, изхожда от легитимирана страна, като същата е процесуално допустима.

Съгласно нормата на чл. 269 ГПК съдът се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част. По останалите въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата.

При извършена служебна проверка въззивният съд установи, че обжалваното решение е валидно, като същото е процесуално допустимо.

По изложените в жалбата доводи за неправилност на решението, въззивният съд излага следните съображения:

Първоинстанционният съд е сезиран с искове с правно основание чл. 187, ал. 5, т. 2, вр. чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за сумата от 1600 лв., представляваща дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд за периода от 28.08.2017 г. до 06.07.2020 г., ведно със законната лихва върху главницата до датата на исковата молба, както и сумата от 100 лв. - лихва за забава.

С определение на СРС, постановено в открито съдебно заседание от 08.02.2021 г., е допуснато изменение на предявените искове по реда на чл. 214, ал. 1 ГПК, като иска за главница се счита предявен за сумата от 1541,01 лв., а иска за мораторна лихва за сумата от 203,45 лв. Поради заявления от ищеца отказ от исковете, производството по делото е прекратено за разликата до първоначално предявените размери. Определението в частта, с която е прекратено производството, е влязло в сила като необжалвано.

Между страните е безспорно, че в исковия период страните са обвързани по валидно служебно правоотношение, по силата на което ищецът е изпълнявал длъжността „старши пожарник“ в Първа районна служба „П.б. и з. на н.“ към Столична дирекция „П.б. и з. на н.“ при Главна дирекция „П.б. и з. на н.“ - МВР, в рамките на което е полагал труд на 24-часови смени, от които между 22,00 и 06,00 часа /8 часа/ през нощта през процесния период.

Пред СРС е представена Справка за дадените дежурства от младши инспектор Б. В. Ц. на длъжност „старши пожарник“ в Първа РСПБЗН към СДПБЗН при ГДПБЗН – МВР, за периода от време от 28.08.2017 г. до 06.07.2020 г.

Съгласно заключението на допуснатата в хода на първоинстанционното производство съдебно - счетоводна експертиза, която настоящият съдебен състав кредитира изцяло като компетентна, обективна и обоснована, в процесния период ищецът е отработил 179 броя смени и е положил 1432 часа нощен труд. Така положеният нощен труд в часове, превърнат в дневен, съгласно чл. 9, ал. 2 НСОПЗ, преизчислен с коефициент 1,143, е в размер на 1636,79 часа. Следователно извънредният труд, получен като разлика между положения нощен труд и изчисления с коефициент 1,143, е в размер на 204,79 часа. Дължимата сума за извънредния труд е в размер на 1541,01 лв., която сума не е изплатена. Съгласно заключението дължимата мораторна лихва за периода от първо число на месеца, следващ месечното плащане до 28.08.2020 г. е размер на 203,45 лв.

Съгласно чл. 176 ЗМВР brutното месечно възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения. Към основното месечно възнаграждение на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за извънреден труд - чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР. Извънреден е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и безпротивопоставянето на работодателя или на съответния ръководител от работника или служителя извън установеното за него работно време (чл. 143, ал. 1 от КТ). В приложимата към процесния период редакция преди изм. ДВ - бр. 107 от 2020 г., в сила от 1.01.2021 г. чл. 142, ал. 2 КТ предвижда, че работодателят може да установява сумирано изчисляване на

работното време - седмично, месечно или за друг календарен период, който не може да бъде повече от 4 месеца. Съгласно чл. 187, ал. 1 ЗМВР (Изм. и доп. - ДВ, бр. 81 от 2016 г.) нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично, при 5-дневна работна седмица. Съгласно ал. 3 на същата норма работното време на държавните служители се изчислява в работни дни - подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени - сумирано за тримесечен период. Определянето на 24-часова смяна е по изключение. При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 6,00 часа, като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период (ал. 3, изр. 3). Съгласно чл. 187, ал. 5 работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира допълнителен платен годишен отпуск за работата в работни дни и с възнаграждение за извънреден труд за работата в почивни и празнични дни - за служителите на ненормиран работен ден, възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период - за служителите, работещи на смени, като възнаграждението е в размер на 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение. Предвидено е плащане на възнаграждение за положен нощен труд в [чл. 179, ал. 1, пр. 2 ЗМВР](#), според който за полагане на труд през нощта от 22,00 до 6,00 часа се изплащат допълнителни възнаграждения при условия и по ред, които са различни от този за извънредния труд. Съгласно [чл. 179, ал. 2 ЗМВР](#), условията и редът за изплащане на тези допълнителни възнаграждения се определят с наредба на министъра на вътрешните работи, а техният размер - с негова заповед.

В исковия период от 28.08.2017 г. до 06.07.2020 г. е действала Наредба № 81213-776/29.07.2016 г. (обн., ДВ, [бр. 60](#) от 2.08.2016 г., в сила от 2.08.2016 г., отм. с [Решение № 16766](#) на ВАС - бр. 4 от 14.01.2020 г.), с която е отменена Наредба № 81213-407/11.08.2014 г. (обн., ДВ, [бр. 69](#) от 19.08.2014 г., в сила от 19.08.2014 г., изм. и доп., бр. 15 от 24.02.2015 г., в сила от 24.02.2015 г., отм., бр. 40 от 2.06.2015 г., в сила от 1.04.2015 г., бр. 60 от 2.08.2016 г., в сила от 2.08.2016 г.), издадена от министъра на вътрешните работи. Съгласно [чл. 31, ал. 2 на Наредба № 81213-407/11.08.2014 г.](#) (отм.) при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22,00 и 06,00 часа за отчетния период се умножава по 0,143, като полученото число се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период. В чл. 3, ал. 3 от Наредба № 81213-776/29.07.2016 г. е предвидено, че за държавните служители в МВР е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 06,00 часа, като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. В следващите подзаконовни нормативни актове - Наредба № 81213-592/25.05.2015 г. и Наредба № 81213-776/29.07.2016 г. липсва аналогична разпоредба на чл. 31, ал. 2 от отменената Наредба от 11.08.2014 г., предвиждаща увеличаване на реално отработените часове нощен труд с посочения коефициент, а е уреден само редът за отчитането на часовете нощен труд.

Съгласно чл. 188, ал. 2 ЗМВР държавните служители, които полагат труд за времето между 22,00 и 6,00 часа, се ползват със специалната закрила по [КТ](#). Ето защо при липсата на специално правило (до изменението на [чл. 187, ал. 4 със ЗИД ЗМВР](#) от м.07.2020 г.) и в наредбата, издадена по чл. 187, ал. 9 ЗМВР, за превръщането на отработените нощни часове в дневни при сумирано изчисляване на работното време по отношение на държавните служители в МВР, е налице нормативна празнота, която съгласно [чл. 46, ал. 2 ЗНА](#) следва да се преодолее чрез субсидиарно приложение на чл. 9, ал. 2 [НСОРЗ](#). В чл. 9, ал. 2 от същата е предвидено при сумирано изчисляване на работното време нощните часове да се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място. Посочената в [чл. 9 НСОРЗ](#) методологията е само с оглед установения по законодателен път начин за отчитане на нормата фактически положен труд (така Решение № 14 от 27.03.2012 г. на ВКС по гр. д. № 405/2011 г., IV г. о., ГК). Законодателната уредба при трудовите правоотношения - [чл. 261](#) и сл. от [КТ](#), [чл. 7](#) и [чл.](#)

8 (Обн. - ДВ, бр. 9 от 2007 г., в сила от 1.07.2007 г.) от НСОПЗ предопределя за всеки отработен нощен час или за част от него между 22,00 и 6,00 часа на работниците и служителите да се заплаща допълнително трудово възнаграждение за нощен труд. При сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент 1,143 и за същите тези нощни часове се заплаща и допълнително трудово възнаграждение за нощен труд. Положеният нощен труд се отчита и се заплаща увеличено в сравнение с дневния. Увеличението се изразява от една страна в трансформиране на нощния труд в дневен със съответния коефициенти в зависимост от начина на изчисляване и отчитане на работното време /подневно или сумирано/ по чл. 9 от НСОПЗ и от друга страна - със заплащане на допълнително трудово възнаграждение към така увеличеното възнаграждение по чл. 8 НСОПЗ. Този подход на законодателя за това допълнително заплащане на нощния труд е оправдан с оглед на по-големия разход на умствена и физическа енергия при престирание на работна сила в необичайно за биологичния ритъм на човека време от денонощието (така Решение № 14 от 27.03.2012 г. на ВКС по гр. д. № 405/2011 г., IV г. о., ГК). Възприемането на противното би довело до поставянето на служителите в МВР в неравностойно положение спрямо държавните служители и служителите по трудово правоотношение, които получават допълнителни възнаграждения съгласно разпоредбите на чл. 67, ал. 1 ЗДСл и чл. 261 и чл. 264 КТ. Горното тълкуване е в съответствие и с основния правен принцип за равенство, закрепен в чл. 6 КРБ и чл. 14 ЕКЗПЧОС (така Решение № 311 от 8.01.2019 г. на ВКС по гр. д. № 1144/2018 г., IV г. о.).

Както бе посочено, съгласно чл. 187, ал. 1 и ал. 3 ЗМВР нормалната продължителност на дневното работно време, установена при подневно отчитане на работното време на държавните служители в МВР, е 8 часа. В ЗМВР липсва норма, която да установява нормалната продължителност на нощното работно време при подневно отчитане на работното време през процесния период, поради което приложение следва да намери правилото на чл. 140, ал. 1 КТ, съгласно което нормалната продължителност на работното време през нощта при 5-дневна работна седмица е до 7 часа. Както се посочи, нормалната продължителност на дневното работно време, установени при подневно отчитане на работното време на държавните служители в МВР, е 8 часа дневно или 40 часа седмично, поради което отношението между така определената в чл. 187, ал. 1 ЗМВР продължителност и нормалната продължителност на нощното работно време от 7 часа, е 1,143. Общото правило на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ се отнася до изчисляване на положения труд като стойност в часове при сумирано изчисляване на работно време. Специалната разпоредбата на чл. 187, ал. 1 ЗМВР не изключва превръщането на нощните часове в дневни с коефициент 1,143, а предвижда възможност в нощния труд да е осем часа, а не седем, както предвижда КТ за работещите по трудово правоотношение. Изключването на възможността положения от служителите на МВР през нощта труд да не се приравнява в дневен, както по отношение на работниците, полагащи труд по трудови правоотношения, е в несъответствие с чл. 6, ал. 2 КРБ.

Ето защо възраженията на жалбоподателя за неприложимост на установения в чл. 9, ал. 2 НСОПЗ коефициент за отчитане на положения от ищеца нощен труд са неоснователни.

Следва да се посочи, че в решението на СЕС от 24.02.2022 г. по дело С-262/20 г., е прието, че член 8 и член 12, буква а) от Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 година относно някои аспекти на организацията на работното време трябва да се тълкуват в смисъл, че не налагат да се приема национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работниците от публичния сектор като полицаите и пожарникарите е по-кратка от предвидената за тях нормална продължителност на труда през деня. Отговорено е, че чл. 20 и 31 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат определената в законодателството на държава членка нормална продължителност на нощния труд от седем часа за работниците от частния сектор да не се прилага за

работниците от публичния сектор, включително за полицаите и пожарникарите, ако такава разлика в третирането се основава на обективен и разумен критерий, тоест е свързана с допустима от закона цел на посоченото законодателство и е съразмерна на тази цел. При всички случаи в полза на такива работници трябва да има други мерки за з. под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да позволяват да се компенсира особената тежест на полагания от тях нощен труд. Освен това съгласно т. 74 и 76 от решението съображенията от правен и икономически порядък за липсва на преобразуване на нощните часове труд в дневни не отразяват допустима от закона цел, годна да обоснове разлика в третирането.

При така възприетото и по съображенията, изложени по-горе за приложимостта на разпоредбата на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ, съдът приема за установено по делото въз основа на заключението на счетоводната експертиза, че ищецът е положил 204,79 часа извънреден труд.

От страна на жалбоподателя не са въведени оплаквания във връзка с определения от първоинстанционния съд размер на претенциите, поради което този въпрос е извън предмета на въззивна проверка, очертан с въззивната жалба по арг. от чл. 269 ГПК.

Изводите на въззивния съд съвпадат с тези на СРС, поради което първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено.

По разноските:

При този изход на спора и на основание чл. 78, ал. 3 ГПК ответникът по жалбата има право на разноски пред въззивния съд. Претендира разноски в размер на 650 лв. за адвокатско възнаграждение съгласно списък с разноски и договор за правна з. и съдействие /л. л. 37 - 38/. Направеното от жалбоподателя възражение за прекомерност по чл. 78, ал. 5 ГПК е основателно, с оглед фактическата и правна сложност на делото, положените процесуални усилия на процесуалния представител на страната, както и разпоредбата на чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/2004 г. Следователно възнаграждението за един адвокат следва да бъде намалено до размера на сумата от 350 лв. поради прекомерност.

Решението не подлежи на обжалване, на основание чл. 280, ал. 3 ГПК

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 20154207 от 08.07.2021 г., постановено по гр. д. № 41431/2020 г. по описа на СРС, 164 състав.

ОСЪЖДА Главна дирекция „П.б. и з. на н.“ при МВР, с адрес: гр. София, ул. **** да заплати на Б. В. Ц., ЕГН: *****, със съдебен адрес: гр. София, бул. ****, офис 608, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК направените разноски във въззивното производство в размер на 350 лв. за възнаграждение за един адвокат.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____